

Stockholm den 7 augusti 2017

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Karensavdrag – en mer rättvis självrisk Ds 2017:18

Presentation

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd - organiserar genom sina 14 medlemsorganisationer omkring 30 000 yrkesverksamma kulturskapare. Dessa verkar inom alla konstområden: bild/form, litteratur/journalistik, musik, scenkonst och film.

Ett av KLYS övergripande mål är att förbättra de ekonomiska och sociala villkoren för konstnärligt yrkesverksamma, och att ge dem goda förutsättningar att kunna leva av sin konst. En viktig del i detta arbete är att verka för bättre social trygghet åt dessa yrkesgrupper genom t ex rimliga sjukförsäkringar, arbetslöshetsförsäkringar och pensioner för dessa yrkesgrupper.

De allra flesta professionella kulturskapare är verksamma som frilansare. Antalet fasta anställningar är försvinnande få och många startar eget företag, mer eller mindre frivilligt. De anställningar som finns är oftast i form av projekt-, visstids- och deltidsanställningar. Det är heller inte ovanligt att dessa anställningar kombineras med eget företagande.

Antalet arbets- och uppdragsgivare för kulturskapare är ofta många. I Konstnärsnämndens rapport från 2011 "Konstnärernas inkomster, arbetsmarknad och försörjningsmönster" framgår att 80 % av de konstnärligt yrkesverksamma har fler än en arbetsgivare och drygt 50 % har fler än tre arbetsgivare per år. Oregelbundna och koncentrerade arbetstider är också mycket vanliga, med långa arbetspass vissa dagar eller perioder.

Sammanfattande synpunkter

KLYS välkomnar promemorians förslag om en mer flexibel och rättvis karensavdragslösning. Vi konstaterar att förslaget är en anpassning till att arbetsmarknaden generellt går mot alltmer oregelbundna anställnings- och arbetstidsmönster. Såvitt KLYS kan bedöma är förslaget därför gynnsamt även för KLYS yrkesgrupper, som ofta har både oregelbundna och koncentrerade arbetstider, särskilt inom ramen för olika typer av projekt/visstids/deltidsanställningar.

De som tar uppdrag som enskilda näringsidkare eller via aktiebolag faller dock utanför förslaget, och för dem som kombinerar anställningar med eget företagande - de s k kombinatorerna - blir systemet komplicerat eftersom de omfattas av reglerna som A-skattare, men inte som F-skattare

Antalet kombinatorer har ökat kraftigt inom kulturarbetsmarknaden den senaste 10-årsperioden. Det framgår av Konstnärsnämndens färsk rapport "Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor" från 2016, där andelen kombinatorer numera utgör nästan ¼-del av de konstnärligt yrkesverksamma. Men kombinatorerna ökar även successivt på arbetsmarknaden i övrigt. KLYS anser att den särskilda problematik som dessa drabbas av inom socialförsäkringssystemet bör närmare studeras och få sin lösning, bl a genom att regeringen går vidare med det förslag om en historisk SGI som den parlamentariska socialförsäkringsutredningen (PSFU) presenterade härom året i Mer trygghet och bättre försäkring SOU 2015:21.

När det gäller andra förslag från KLYS för att förbättra den sociala tryggheten för frilansare se bifogade flyer som KLYS tog fram till seminariet "Kulturskapare – pionjärer på en växande frilansarbetsmarknad. Hänger den sociala tryggheten med?", som KLYS arrangerade i samarbete med TCO och TCO-förbunden Teaterförbundet för scen och film samt Journalistförbundet, i Almedalen i år.

För KLYS

Ulrica Källén
Verksamhetsledare KLYS

KLYS – EN SAMLAD RÖST FÖR SVERIGES KULTURSKAPARE

Sveriges Författarförbund, Dramatikerförbundet, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Läromedelsförfattares Förbund, Konstnärernas Riksorganisation, Svenska Tecknare, Svenska Fotografers Förbund, Föreningen Svenska Tonsättare, SKAP, Svenska Musikerförbundet, Symf, Teaterförbundet för scen och film, Svenska Regissörsföreningen, Oberoende Filmares Förbund, Unionen, fackklubben vid SR, SVT och UR

Alströmergatan 12, 7 tr, 112 47 Stockholm, klys@klys.se, www.klys.se